

OD REDAKCJI

EDITOR'S NOTE

Oddajemy do Państwa rąk kolejny, 48 tom czasopisma „Niepełnosprawność” podejmującego tematykę pedagogiki specjalnej zarówno w obszarach teoretycznych, jak i praktycznych rozważań wokół niepełnosprawności. Autorzy tekstów przedstawiają funkcjonowanie głównie osób dorosłych i młodych dorosłych w obszarach edukacji, chorób cywilizacyjnych, aktywności zawodowej, podejmowania ról społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami i ich wpływu na dobrostan emocjonalny. Podejmują tematykę współcześnie dokonującej się zmiany w społecznym odbiorze niepełnosprawności. W tomie tym wybrzmiewa również aspekt wpływu sztuki nie tylko w jej wymiarze terapeutycznym, ale również jako ważnego narzędzia służącego percepcji niepełnosprawności.

Jak pisze w swoim artykule Dorota Krzemińska, analizując rolę filmu jako „bodźca do zmiany znaczeń przypisywanych osobom z niepełnosprawnością”. Małgorzata Karczmarzyk, opisując poszczególne prace malarskie, przedstawia wpływ sztuki na postawy społeczne wobec zagadnienia niepełnosprawności, zaznaczając, jak różne formy artystycznego wyrazu promują empatię, zrozumienie i akceptację – wartości niezbędne w procesie inkluzji. Agnieszka Woynarowska porusza zagadnienie zatrudnienia, jakże ważny temat dla dorosłości każdego człowieka. Analizuje doświadczenia pracowników z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności zatrudnionych w zakładach aktywności zawodowej versus możliwości zatrudnienia na wolnym rynku pracy, podkreślając fakt wykluczenia z zatrudnienia jako podstawę dyskryminacji. Beata Antoszewska opisuje skutki emocjonalne, z jakimi borykają się osoby wyleczone z choroby onkologicznej uznanej współcześnie za jedną z chorób cywilizacyjnych. Zagadnieniem macierzyństwa w kontekście posiadanej niepełnosprawności ruchowej zajęła się w swoim artykule Agnieszka Gabryś, przedstawiając narracje bezdzietnych kobiet z długotrwałym uszkodzeniem rdzenia kręgowego. Autorka przedstawia czytelnikowi interdyscyplinarny zasięg tego zagadnienia z wybrzmiewającą, niedopuszczalną, a wciąż aktualną dyskryminacją w narracji medycznej i społecznej. Izabela Belzyt wraca do traumatycznego społecznego doświadczenia

jakim była pandemia Covid-19 w doświadczeniach osób z niepełnosprawnością sensoryczną i ich rodzin, wyprowadzając wniosek literacko nazwany przez Autorkę „ enklawami bezpieczeństwa”, czyli miejscami aktywności, relacjami ułatwiającymi badanym redukcję lęku czy też regulację emocji. Kolejnym ważnym obszarem dotyczącym coraz większej populacji ludzi z Autystycznym Spektrum Zaburzeń zajęła się Bożena Chrostowska, analizując aktualny kontekst systemowy i instytucjonalny edukacji oraz wsparcia studentów autystycznych w Polsce, uwiadamiając deficyt rozwiązań, między innymi prawnych normalizujących i ułatwiających studiowanie osobom z Autystycznym Spektrum Zaburzeń. Kontynuując tematykę w obszarze organizacji edukacji w szkolnictwie wyższym tym razem w Chinach, autorki Ying Liu, Zhiyin Guo przeanalizowały rolę doradców w kontekście zarządzania w chińskim systemie szkolnictwa wyższego. Analizy dysleksji jako specyficznego zaburzenia umiejętności czytania w paradygmacie interdyscyplinarności z implikacją dla praktyki diagnostycznej, terapeutycznej i edukacyjnej podjęła się Beata Papuda-Dolińska.

Oddając Państwu 48 tom czasopisma Niepełnosprawność mamy nadzieję, że zawarte w nim artykuły naukowe spotkają się z zainteresowaniem Czytelnika, oraz staną się inspiracją do analizy nowych obszarów w temacie pedagogiki specjalnej.

Małgorzata Moszyńska
Redaktor naukowy tomu